Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 26 september 2023
Registratiekenmerk : 202320252
Gemeentebladnr. : 2023/83
Afdeling opsteller : Bestuurszaken - Juridische zaken
Naam opsteller : René Zinken
Bereikbaar onder : +31455278696 , rene.zinken@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Wilma van der Rijt
Raadsvergadering d.d. : 14 november 2023
Uiterlijke datum : Uiterste datum 14 november 2023
Motivatie datum: Conform de afspraken omtrent de aanlevering van zienswijzen.

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Wijziging GR-en en zienswijzeprocedure

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Per 1 juli 2022 is er een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Deze wijziging heeft als voornaamste doel om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Dit geschiedt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) heeft de wetgever nieuwe instrumenten gecreëerd die de gemeenteraad, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen in een betere informatiepositie moeten brengen. Deze instrumenten moeten vóór 1 juli 2024 in iedere gemeenschappelijke regeling zijn geïmplementeerd. Op alle gemeenschappelijke regelingen waaraan het college deelneemt, rust dus een gelijke verplichting.

De regelingen dienen door de deelnemers die de GR-en hebben getroffen (of zijn toegetreden) te worden gewijzigd. Voor de gemeente Brunssum geldt dat dit het college is, behalve voor ISD BOL waar naast het college ook uw raad deelnemer is. Omdat voorststellen ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen worden voorbereid door de besturen van deze GR-en (of de Centrumgemeente) hebben de besturen van meerdere GR-en Boels Zanders Advocaten opdracht gegeven om hun te begeleiden bij het opstellen van de gewijzigde regelingen.
Deze GR-en zijn (voor Brunssum):
Veiligheidsregio Zuid-Limburg, Reinigingsdienst Rd4, RUD Zuid-Limburg, GGD Zuid-Limburg, Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, BSGW, Omnibuzz, Het Gegevenshuis, WSP Parkstad en ISD BOL.
De Kredietbank Limburg heeft een traject doorlopen met adviesbureau Proof, maar heeft ook het Memo van Boels Zanders Advocaten d.d. 12 juni 2023 gebruikt.

De regelingen hebben nu de conceptregelingen aan het college voorgelegd. Het college vraagt uw raad nu om zijn zienswijzen te geven ten aanzien van de wijzigingen van de regelingen.

Stand van zaken in de trajecten van de andere GR-en:

Stadsregio Parkstad Limburg
Het bestuur van de regeling heeft het traject van Boels Zanders Advocaten niet gevolgd. De regeling kent bestuurscommissies en daardoor een andere bevoegdheidsverdeling. Het bestuur heeft besloten om de juristen van de deelnemers de ambtelijke advisering te laten verzorgen. De planning voor het aanleveren van de gewijzigde (concept)regeling is december 2023.

Parkstad IT (PIT)
Parkstad IT is een centrumregeling, waarbij reeds een proces loopt om de regeling om te zetten in een regeling met een bedrijfsvoeringsorganisatie. Het principebesluit is genomen, maar de uitwerking van de regeling is nog niet voltooid. Het streven is om de zienswijzeprocedure te starten voor uw raadsvergadering van 12 december 2023.

ISD BOL
Bij ISD BOL wordt geen zienswijze aan het college gegeven. Dat heeft te maken met het feit dat uw raad en die van Landgraaf deelnemer zijn aan de GR. De raadsleden vormen een meerderheid in het Algemeen Bestuur (4 raadsleden ten opzichte van twee collegeleden). De wetgever gaat ervanuit dat hierdoor de positie van de raad
ten opzichte van de GR reeds is aangegeven en daarom geldt de oude procedure, zoals vóór de wetswijziging.

Zorg- en Veiligheidshuis
De raad heeft op 12 juni 2023 besloten geen zienswijze aan het college te geven. Zie gemeentebladnr. 2023/9 (versie 2), Djumanr. 202273311. Daarna is de toestemmingsprocedure ingezet met raadsvoorstel met gemeentebladnr. 2023/71 met Djumanr. 202323539. De behandeling in de raadscommissie is op 12 september 2023 geweest en het voorstel staat gepland voor de vergadering van uw raad op 26 september 2023.

Centrumregeling verwerving jeugdhulp Regio Zuid-Limburg 2019
Maastricht heeft geen wijzigingsvoorstellen ingediend omdat zij aan de bepalingen die vanuit de wijzigingen voor een centrumregeling gelden (evaluatie en toetreden, wijzigen, uittreden en opheffen) voldoet.

Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad Limburg Opvang en Beschermd Wonen Wmo
De raad heeft op 11 juli 2023 een positieve zienswijze afgegeven, maar wel met een boodschap aan de gemeente Heerlen omtrent het overschot op de begroting (raadsbesluit d.d. 11 juli 2023 met gemeentebladnr. 2023/53 en Djumanr. 20300501)

Voor de samenwerkingsverbanden (bestuursovereenkomsten op grond van de Wgr) gelden de wijzigingen uit de Wgr niet. Dit betreft de Subsidiëring Anti-discriminatievoorziening Limburg en Beheer afvalwaterketen/samenwerking watertaken Parkstad.

In de toestemmingsfase zullen de toestemmingen voor de wijziging van de regeling ISD BOL en de Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad Limburg Opvang en Beschermd Wonen Wmo worden meegenomen.

b. Huidige situatie/probleemstelling
We bevinden ons nu in de fase dat conform de Wgr uw raad gevraagd wordt om zijn zienswijze te geven aan het college bij de gewijzigde regelingen.
Ten aanzien van de voor ieder geldende uniforme wijzigingen op grond van de Wgr wordt verwezen naar de bijgevoegde toelichtingen door Boels Zanders Advocaten (Memo's van 15 februari 2023, 12 juni 2023 en 4 september 2023). Hierin staan de verschillende wijzigingen en de wijze waarop daaraan invulling is gegeven.

Naast de wijzigingen op grond van de gewijzigde Wgr zijn er nog andere aanvullende wijzigingen. Daarvan zijn enkele wijzigingen algemeen, namelijk die ten aanzien van de archivering, aanpassing aan de Wet elektronische publicaties (Wep) en aanpassing aan de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). Andere wijzigingen zijn opgenomen in een aanvullend document, dat bij iedere GR afzonderlijk is gevoegd.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?
We willen dat de regelingen conform de wijziging van de Wgr vóór 1 juli 2024 worden aangepast. Daarnaast dienen de regelingen ook aangepast te worden aan de archiefbepalingen (conform Archiefwet), de rechtspositie ambtenaren (conform Wnra) en de bepalingen omtrent bekendmakingen (conform Wep)

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)
Daar waar eerdere besluitvorming heeft plaatsgevonden is aangegeven welke besluit daar ten grondslag aan heeft gelegen.

2. traject tot dusverre
Gezamenlijk traject Limburgse Gemeenschappelijke Regelingen
Het gezamenlijke traject, waarbij Boels Zanders Advocaten de ondersteuning heeft verzorgd, is erop gericht om te komen tot een zo uniform mogelijke wijzigingsvoorstellen, Voor deze wijzigingsvoorstellen in de gemeenschappelijke regelingen zijn verwerkt en aan de algemene besturen zijn aangeboden, is daar een uitgebreid participatietraject aan vooraf gegaan.
Zo hebben er o.a. voorbereidende sessies met de raadsgriffies (3 november 2022 en 6 maart 2023), coördinerende juristen (28 februari 2023), gemeentesecretarissen (1 juni 2023 en 4 september 2023), raads- en collegeleden (30 januari/1 februari 2023) plaatsgevonden.

De ingekomen aanvullingen zijn daarbij in de wijzigingsvoorstellen verwerkt. Boels Zanders Advocaten heeft een uitgebreid Memo d.d. 12 juni 2023 opgesteld dat dient ter toelichting op de wijzigingsvoorstellen.

Naar aanleiding van de Memo van 12 juni 2023 hebben de griffiers van Limburg, de gemeente Voerendaal, de gemeente Stein en de gemeente Brunssum gereageerd en hun standpunten/uitgangspunten doorgegeven. Boels Zanders Advocaten heeft daarop bij Memo van 4 september 2023 gereageerd en aangegeven welke aanpassingen nog zouden kunnen.

De besturen van de gemeenschappelijke regelingen hebben echter al hun concept gemeenschappelijke regelingen vastgesteld en aan de deelnemers laten toekomen>

In de uniforme zienswijze worden deze aanpassingen meegenomen.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W
De regelingen zijn zogenaamde collegeregelingen, waarbij de deelnemers de colleges zijn. Alleen bij ISD BOL is sprake van een gemengde regeling (deelnemers zijn de colleges en de raden). Het zijn de deelnemers die de regeling wijzigen en niet de besturen van de regelingen of de centrumgemeente. Daarom geeft u uw zienswijze ook aan het college en niet aan de besturen af. Het college kan deze dan meenemen in zijn standpunten.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
Wet gemeenschappelijke regelingen, Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, Wet elektronische publicaties, Archiefwet en specifieke wet- en regelgeving voor de separate gemeenschappelijke regelingen.

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
Ja. Bij Grip houden op functioneren en uitgaven gemeenschappelijke regelingen en anticiperen op aanstaande wijziging Wgr is als activiteiten aangegeven: de implementatie wijziging Wgr in 2023 en de verdere implementatie wijziging Wgr in 2024.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen
   Het voorstel heeft geen directe financiële consequenties. Het college heeft in zijn brief van 1 augustus 2023 aan de besturen van de GR-en wel aangegeven dat er de gemeente Brunssum principieel tegen reservevorming bij gemeenschappelijke regelingen is en dat eventuele tekorten primair dienen te worden opgelost binnen de eigen exploitatie.

c. Argumenten en overwegingen

WIJZIGINGSVOORSTELLEN INHOUD EN STREKKING
De wijzigingsvoorstellen kunnen we onderscheiden in 4 categorieën:
1. De uniforme wijzigingsvoorstellen als gevolg van de wijziging van de Wgr;
2. De aanvullende wijzigingen: Wep, Wnra en archiefbepaling;
3. De aanvullende wijzigingen per gemeenschappelijke regeling specifiek;
4. De wijzigingen zoals voorgesteld in het Memo van 4 september 2023 en de brief van de gemeente van 1 augustus 2023.

1. **De uniforme wijzigingsvoorstellen als gevolg van de wijziging van de Wgr**
De wijziging van de Wgr heeft eerst en vooral tot doel om de raden, provinciale staten en het AB van het waterschap in een betere informatiepositie te brengen. De Handreiking van de VNG d.d. oktober 2022 geeft de wijzigingen aan en welke vóór 1 juli 2024 moeten worden geïmplementeerd in de regelingen, welke vanaf 1 juli 2022 gelden en welke instrumenten kunnen worden ingezet zonder dat dit in de regeling dient te worden geïmplementeerd. De verdere uitwerking en welke aanpassingen nodig zijn, kunt u lezen in de Memo's van Boels Zanders Advocaten van 15 februari, 12 juni en 4 september van dit jaar.

2. **Aanvullende wijzigingen: Wep, Wnra en archiefbepalingen**
In het gemeenschappelijke traject zijn bovenop de uniforme wijzigingsvoorstellen enkele aanvullende wijzigingen in de gemeenschappelijke regelingen meegenomen. De aanvullende wijzigingen zien op de volgende onderwerpen:
A. Wet elektronische publicaties (Wep)
De Wep verplicht gemeenschappelijke regelingen sinds 1 juli 2021 om alle officiële publicaties online te zetten via de website officiële bekendmakingen.nl.
B. Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)
De Wnra is sinds 1 januari 2020 in werking getreden, waardoor de rechtspositie van het bij de gemeenschappelijke regeling werkzame personeel is gewijzigd.
C. Archiefbepalingen
De provincie Limburg heeft aangedrongen om de archiefbepalingen aan te scherpen. De archiefbepaling is opgesteld door deskundigen op het gebied van archivering, waaronder de heren Geert Luijkx en INgmar Koch, gemeentearchivaris, waterschapsarchivaris en Rijksarchivaris.

3. **Aanvullende wijzigingen: per gemeenschappelijke regeling specifiek**
De besturen van de gemeenschappelijke regelingen wensen bovenop de uniforme wijzigingsvoorstellen enkele aanvullende wijzigingen door te voeren die alleen voor de betreffende gemeenschappelijke regelingen gelden. Zij hebben deze aanvullende wijzigingen voor hun gemeenschappelijke regeling in een afzonderlijk overzicht toegelicht. Verwezen wordt naar de bijlage met Djumnr. 202342005 met een overzicht waarbij genoemde regeling en de daarbij behorende documenten worden aangegeven met Djumanrs.

4. **Nog te verwerken: ontwerpbegroting uiterlijk 30 april indienen, evaluatie en participatie**
De gemeente Brunssum heeft eerder in haar brief van 1 augustus 2023 haar uitgangspunten doorgegeven aan de besturen van de GR-en. Op 4 september 2023 zijn de gemeentesecretarissen in overleg geweest. Op dezelfde dag is het Memo van Boels Zanders Advocaten opgesteld. Hierin wordt ingegaan op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenten Brunssum, Voerendaal en Stein en die van de raadsgriffiers.

Het memo gaat ten aanzien van de uitgangspunten, zoals geformuleerd in de brief van 1 augustus 2023 in op de volgende punten en geeft daarbij het volgende aan:

Punt 3:
Uitgangspunt: Ten einde een goede ambtelijke advisering te waarborgen, vinden wij het van belang om op te nemen dat bestuurlijke stukken minimaal 2 weken voorafgaande aan het bestuurlijk overleg worden toegezonden en dit vooraf wordt gegaan door een ambtelijk overleg.
Advies: De GR-en te verzoeken om dit in hun Reglement van Orde op te nemen.

Punt 4:
Uitgangspunt: Op te nemen dat in plaats van het feit dat er mogelijk na instemming deelnemers een periodieke evaluatie plaatsvindt, er periodiek (1 x per 5 jaar) bij alle gemeenschappelijke regelingen een evaluatie plaatsvindt.
Advies: Keuze maken uit drie tekstvoorstellen, zoals aangegeven op pagina 4/6 en 4/7 van het Memo. De keuzes zijn kort samengevat:
1. Huidige tekst: algemeen bestuur besluit of er een evaluatie plaatsvindt.
2. Griffiers (werkgroep Noord-Limburg): evaluatie indien minimaal twee deelnemers hierom verzoeken.
3. Voerendaal en Brunssum: evaluatie om de 5 jaar.

Punt 5:
Uitgangspunt: Opnemen in de regeling dat de ontwerpbegroting uiterlijk 30 april van ieder jaar aan de raden moet worden toegezonden.
Advies: Dit aanvullende wijzigingsvoorstel wordt na afloop van de zienswijzeprocedure in de teksten van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen.

De andere (aanvullende) wijzigingsvoorstellen uit het document van de griffiers (raadswerkgroep) worden op pagina 1/6 tot en met 5/6 van het Memo van 4 september 2023 benoemd en er wordt teksten voor de aanpassingen aangeleverd.

Uit het Memo van 4 september 2023 blijkt dat Boels Zanders Advocaten aangeeft dat meerdere aanpassingen worden gedaan. Zij verwijzen slechts één keer naar het afgeven van een zienswijze, namelijk ten aanzien van de tekst over burgerparticipatie. Het betreft dan het opnemen van het derde lid van dat wijzigingsvoorstel. De tekst luidt: Het eerste lid vindt ook plaats wanneer ten minste twee gemeenteraden het dagelijks bestuur hierom verzoeken (zie pagina 3/6 van het Memo van 4 september 2023).

De regelingen hebben hun concept-regelingen reeds ingebracht. Uw raad kan door middel van het inbrengen van zienswijze(n) zijn wensen en bedenkingen duidelijk maken aan het college. Het college kan deze vervolgens meenemen en kenbaar maken aan het bestuur van de GR.

In afstemming met de griffier en de gemeentesecretaris is besloten om een concept-zienswijze middels dit raadsvoorstel aan uw raad voor te leggen. Bijgevoegd is een conceptbrief (Djumanr. 202344057) waarin het college uw zienswijzen aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling kenbaar maakt. Het concept zal worden omgezet in de separate brieven aan de besturen.

d. Opties en keuze
De wetswijziging moet doorgevoerd worden in de regelingen. Wel geven de bepalingen ruimte voor concrete invulling. Naast de zienswijze die als conceptbesluit is aangegeven, kan uw raad ook die concept zienswijze wijzigen. Daarnaast kan uw raad ook nog aanvullende zienswijzen geven aan het college.

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeente Brunssum

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/83
Afdeling : Bestuurszaken - Juridische zaken
Registratiekenmerk : 202320252

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/83

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 26 september 2023, afdeling Bestuurszaken - Juridische zaken ;

Besluit:
De volgende zienswijzen aan het college te geven ten aanzien van aangeboden gemeenschappelijke regelingen:
1. Opnemen van een aanvullende wijziging in de regeling ten aanzien van de zienswijzeprocedure bij besluiten conform het advies in het Memo van Boels Zanders Advocaten van 4 september 2023 op pagina 2/6;
2. Opnemen van een aanvullende wijziging in de regelingen ten aanzien van de burgerparticipatie conform het advies in het Memo van Boels Zanders Advocaten van 4 september 2023 op pagina 3/6, echter met toevoeging van het derde lid;
3. Opnemen een aanvullende wijziging ten aanzien van de evaluatie: De werking van de regeling zal om de vijf jaar geëvalueerd worden, voor het eerst in (datum invullen). Het dagelijks bestuur zal daartoe een onderzoeksvoorstel aan de deelnemers voorleggen.
4. Opnemen in de regelingen dat het ontwerp van de kadernota uiterlijk 1 februari van ieder jaar moet worden toegezonden door het dagelijks bestuur van de regeling aan de raden en dat de ontwerpbegroting uiterlijk 30 april van ieder jaar moet worden toegezonden door het dagelijks bestuur aan de raden.
5. De zienswijze ook mee te nemen bij het opstellen van de regelingen die nog niet voor een zienswijze zijn aangeboden.
6. De zienswijzen kenbaar te maken bij de besturen van alle gemeenschappelijke regelingen conform bijgevoegde conceptbrief met Djumnr. 202344057.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 14 november 2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier